

5.3 Koko

Haku kuvailusäännöistä

Sisällysluettelo

- 0.1 Sisältötyyppi
- 0.2 Mediatyyppi
- 0.3 Esimerkit
 - 1.1 Päänimeke
 - 1.2 Rinnakkaisnimeke
 - 1.3 Muu nimeketieto
 - 1.4 Vastuullisuusmerkinnöt
- 2.1 Painosmerkintö
- 2.2 Rinnakkainen painosmerkintö
- 2.3 Painoskohtainen vastuullisuusmerkintö
- 2.4 Lisätty painosmerkintö
- 2.5 Lisättyä painosmerkintöä seuraava vastuullisuusmerkintö
- 3.1 Matemaattiset tiedot (kartta-aineisto), Välimerkitysmalli, Sovitut tiedonlähteet
- 3.2 Nuottijulkaisun julkaisumuotomerkintö
- 3.3 Numerointi (kausijulkaisu)
- 4.1 Kustannus-, tuotanto- ja tai jakelupaikka
- 4.2 Kustantaja, tuottaja ja tai jakaja
- 4.3 Julkaisu-, tuotanto- tai jakeluaika tai -ajat
- 4.4 Paino- tai valmistuspaikka
- 4.5 Kirjapaino tai valmistaja
- 4.6 Paino aika tai valmistusaika
- 5.1 Aineiston laajuus
- 5.2 Muut ulkoasutiedot
- 5.3 Koko
- 5.4 Liiteaineistomerkintö
- 6.1 Sarjan tai moniosaisen monografian päänimeke
- 6.2 Sarjan tai moniosaisen monografian rinnakkaisnimeke
- 6.3 Sarjan tai moniosaisen monografian muu nimeketieto
- 6.4 Sarjan tai moniosaisen monografian vastuullisuusmerkintö
- 6.5 Sarjan tai moniosaisen monografian standarditunnus
- 6.6 Sarjan tai moniosaisen monografian sisäinen numerointi
- 7.0 Sisältötyypin ja mediatyyppin aluetta koskevat huomautukset sekä muut aineistotyyppiä koskevat huomautukset
- 7.1 Huomautukset nimeke- ja vastuullisuusalueesta
- 7.2 Huomautukset painosalueesta ja julkaisun bibliografisesta historiasta
- 7.3 Huomautukset tietyille aineisto- ja julkaisutyypeille ominaisista tiedoista
- 7.4 Huomautukset julkaisu-, tuotanto-, jakelu- jne. tietojen alueesta
- 7.5 Huomautukset fyysisistä tiedoista ja ulkoasutiedoista
- 7.6 Huomautukset sarjasta ja moniosaisesta monografiasta
- 7.7 Huomautukset sisällöstä
- 7.8 Huomautukset tunnisteiden saatavuustiedoista
- 7.9 Huomautukset kuvailun perustana olevasta numerosta, osasta tai versiosta
- 7.10 Muut huomautukset
- 7.11 Huomautukset käsillä olevasta kappaleesta
- 8.1 Tunniste
- 8.2 Avainnimeke (jatkuvat julkaisu)
- 8.3 Saatavuustieto

- A 1 Soveltamisala, tarkoitus ja käyttö
- A 2 Aineiston käsittely
- A 3 Kuvailusääntöjen elementit ja välimerkitys
- A 4 Tiedonlähteet
- A 5 Kuvailun kieli ja kirjoitusjärjestelmä
- A 6 Poisjättäminen ja lyhenteet
- A 7 Isojen kirjainten käyttö
- A 8 Painovirheet
- A 9 Symbolit ym.
- A 10 Puutteelliset kappaleet
- A 11 Esimerkit
- Alue 0 Sisältötyypin ja mediatyyppin alue
- Alue 1 Nimeke- ja vastuullisuus
- Alue 2 Painosalue
- Alue 3 Tietyille aineisto- tai julkaisutyypeille ominaisten tietojen alue
- Alue 4 Julkaisu-, tuotanto- ja jakelutietojen alue
- Alue 5 Fyysisen kuvailun alue (ulkoasutiedot)
- Alue 6 Sarjan ja moniosaisen monografian alue
- Alue 7 Huomautusalue
- Alue 8 Julkaisun tunniste- ja saatavuustiedot
- Liite A: Monitasoinen kuvailu
- Liite B: Kaksisuuntainen kuvailu
- Liite C: Lyhenteet
- Liite D: Sanasto

5.3 Koko

Fyysisen kuvailun alueen kolmas elementti on merkintö aineiston koosta.

Koko voi olla yksiulotteinen tai moniulotteinen (kuten filmissä tai taitetussa kartassa).

5.3.1 Kokomerkintö

Jos julkaisun mittasuhteet merkitään, ne merkitään senttimetreinä pyöristäen seuraavaan kokonaislukuun. Poikkeus: Filmin koko ja nauhan leveys merkitään millimetreinä (ks. 5.3.1.1).

Esim.

; 18 cm

Toim. huom.: Julkaisun korkeus on 17,2 cm

5.3.1.1 Mitattavan koon valinta

Painetut tekstijulkaisut ja nuottijulkaisut:

Julkaisun korkeudeksi merkitään ulkokannen korkeus selän suuntaisesti mitattuna.

Kartta-aineisto:

Kaksiulotteisten karttojen koko merkitään muodossa korkeus x leveys, lukuunottamatta ympyränmuotoisia karttoja. Muiden kolmiulotteisten karttojen kuin karttapallojen ja pallon sektioiden koko merkitään muodossa korkeus x leveys x syvyys. Karttapalloista, pallon sektioista ja ympyränmuotoisista kaksiulotteisista kartoista merkitään halkaisija.

Kaksiulotteisen kartan koko mitataan karttakuvan reunaviivoista, jos kartan kokoa ei ole muuten määritelty. Jos karttakuvan reunaviivoja ei voida määritellä, mittasuhteet merkitään julkaisun sen osan mukaan, jossa teoksen maantieteelliset tiedot ovat.

Esim.

; 65 x 40 cm

; 45 x 35 x 2 cm

; 23 cm (halkaisija)

Koosta voidaan tehdä lisämerkintöjä, kuten kartan koko taitettuna, karttasarjan tai moniosaisen kartan yksittäisen karttalehden koko tai samalla karttalehdellä olevien yksittäisten karttojen koot. Eri mittasuhteita koskevat merkinnöt on erotettava selkeästi ja yksiselitteisesti fyysisen kuvailun alueella; jos kokomerkintö ei selkeästi koske tiettyä/tietyjä kuvailtavan aineiston osaa/osia, tästä on erikseen mainittava. (Erikokoisten osien kuvailu ks. 5.3.1.5.)

Esim.

; lehdet 60 x 40 cm
; 29 x 50 cm, lehti 40 x 60 cm, taitettuna 20 x 10 cm
; lehdet avattuina 90 x 50 cm tai pienempiä, taitettuina kansiin 25 x 16 cm
; kaksi pallonpuoliskoa, halkaisijat 6 cm, lehti 21 x 15 cm

Moniviestimet, äänitteet, videotallenteet, kuvat ja liikkuva kuva:

Kaksiulotteisten aineistojen (opetuskuva-aulat, mikrokortit, diat, kalvot, kuvat jne.) mitat merkitään muodossa korkeus x leveys. Pyöreiden kaksiulotteisten aineistojen halkaisija merkitään (poikkeuksena äänilevyt ja videolevyt). Sen jälkeen merkitään kaarisulkeisiin "halkaisija" tai vastaava muulla kielellä. Kuvailtaessa soikeita kaksiulotteisia kohteita merkitään pitemmän halkaisijan pituus, ja sen jälkeen merkitään kaarisulkeisiin sana "soikio" tai vastaava. Em. mitat tarkoittavat arkin tai muun pinnan kokoa, mutta jos arkin ja sillä olevan painetun alueen koon tai muodon välillä on merkittävä ero, voidaan painetun alueen koko merkitä alueelle 7 (ks. 7.5; ks. myös 5.3.1.2).

Esim.

; 24 x 48 cm
; 5 x 5 cm
; 36 cm (halkaisija)
; 9 cm (halkaisija)
; 21 cm (soikio)

Taitetuista arkeista merkitään kaksi kokoa.

Esim.

; 48 x 90 cm, taitettuna 24 x 15 cm

Kolmiulotteisten aineistojen (pienoismallien, dioraamojen jne.) mitat merkitään muodossa korkeus x leveys x syvyys. Jos tämä ei sovellu, merkitään vain korkeus. Hyvin monimutkaiset kokomerkinnot voidaan tehdä alueelle 7 (ks. 7.5) tai jätetään pois.

Esim.

. — 1 pienoismalli : eri materiaaleja, vär. ; 9 x 30 x 20 cm

Mikäli aineiston (esim. levyt, kasetit, äänikelat, elokuvat) käyttäminen vaatii laitteen, merkitään kuvailuun itse aineiston mitat. Pakkauksen, esim. albumin tai kotelon koko jätetään huomiotta (pakkauksen merkitsemisestä esim. tarvike- ja levysarjoja luetteloitaessa ks. 5.3.1.3).

Esim.

. — 1 äänilevy (53 min) : 33 1/3 kierr./min, stereo ; 30 cm
. — 1 äänikela (100 min) : 19 cm/sek, 4 raitaa, mono ; 13 cm
. — 1 CD-äänilevy (60 min) : stereo ; 12 cm

Kokomerkintö voidaan jättää pois, jos on kyse aineistosta (esim. C-kasetit ja silmukkakasetit), jonka koko ilmenee muualta kuvailusta.

Yleisimmin esiintyvät standardimitat ovat:

C-kasetti 10 x 6,4 x 1,2 cm
Äänisilmukkakasetti 13,5 x 10 x 2,2 cm
Videokasetti 18,8 x 10,4 x 2,5 cm

Jos aineisto on filmi tai magneettinauha, merkitään filmin koko tai nauhan leveys. Kokomerkintö voidaan jättää pois, jos on kyse aineistosta, jonka koko ilmenee muualta kuvailusta (esim. normaalin äänikasetin tai silmukkakasetin nauhan leveys).

Standardileveyksiä ovat:

Äänikela 6,3 mm
Äänikasetti 3,8 mm
Äänisilmukkakasetti 6,3 mm

Esim.

. — 6 mikrofilmikela : Kalvar, elokuvamuoto ; 35 m
. — 1 äänikela (45 min) : 19 cm/sek, 2 raitaa, mono ; 13 cm, nauha 6 mm
. — 1 filmilenkki (4 min, 10 sek) : vär. ; Super 8 mm

Elektroninen aineisto:

Mitat ovat itse tallennusvälineen mittoja. Pakkauksen ulkoisia mittoja ei oteta huomioon (ks. 5.3.1.3 pakkauksen käsittelystä, kun kuvailtavana on aineisto, joka koostuu useista kappaleista).

Levykkeen, optisen levyn tai nauhakelan halkaisija merkitään. Myös nauhan leveys ja pituus voidaan merkitä.

Esim.

- . — 1 muistitikku ; 5,5 x 1,5 cm
- . — 1 CD-ROM-levy ; 12 cm
- . — 1 elektroninen kasetti : vär. ; 19 x 9 cm, nauha 7 mm

Piirikasetin etusivun korkeus merkitään.

Esim.

- . — 1 piirikasetti : vär., ääni ; 9 cm

5.3.1.2 Poikkeuksellinen koko

Painetut tekstijulkaisut ja nuottijulkaisut:

Kun julkaisun mitat tai muoto poikkeavat tavanomaisesta (esim. kun leveys on suurempi kuin korkeus), muut mitat voidaan merkitä korkeuden jälkeen.

Esim.

- ; 21 x 30 cm
- ; 38 cm, taitettuna 10 cm

Äänilevyt:

Kun äänilevyn muoto poikkeaa tavanomaisesta (esim. jos soittopintaa ympäröi sydämenmuotoinen reunus), soittopinnan halkaisija merkitään ulkoasutietojen alueelle. Merkintö kohteen ulkomitoista tehdään alueelle 7 (ks. 7.5).

Esim.

- . — 1 äänilevy (11 min) : 45 kierr./min, mono ; 18 cm
- Alueella 7: Levy puristettu suorakulmaiselle pinnalle 20 x 20 cm.

5.3.1.3 Pakkauksessa olevat aineistot

Pakkauksessa olevista aineistoista (joko liiteaineiston kanssa tai ilman) voidaan merkitä pakkauksen koko. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää ilmausta "pakkauksessa" (tai sen vastinetta muulla kielellä) tai jättää tämä merkintö kokonaan pois.

Kun kokonaisuuteen kuuluva pakkaus tai alusta on osa kuvailua, voidaan tehdä kaksi kokomerkintöä. Vaihtoehtoisesti voidaan merkitä koko aineiston koko, mukaan lukien pakkaus tai alusta.

Esim.

- . — 4 elektronista kasettia : ääni, vär. ; pakkauksessa 12 x 36 x 20 cm
- . — 1 laboratorioväilinesarja (eri osia) ; pakkauksessa 12 x 36 x 20 cm
- . — 5 äänilevyä (256 min) : 33 1/3 kierr./min, stereo ; pakkauksessa 30 cm

5.3.1.4 Erikokoiset fyysiset osat

Jatkuvat julkaisut ja moniosaiset monografiajulkaisut:

Jos jatkuvan julkaisun tai moniosaisen monografiajulkaisun koko muuttuu, pienempi tai pienin koko ja suurempi tai suurin koko voidaan merkitä alueelle 5 yhdysmerkillä yhdistettyinä. Yksittäisten osien koot tai koon vaihteluväli voidaan merkitä alueelle 7 (ks. 7.5).

Esim.

- ; 20-30 cm

Kartta-aineisto, moniviestimet, äänitteet, videotallenteet, kuvat ja liikkuva kuva:

Jos aineistoon sisältyy useita kaksikulotteisia osia ja jos yksittäisten osien koko vaihtelee, suurimman osan koko merkitään ja loppuun lisätään "tai pienempiä" tai sen vastine muulla kielellä. Vaihtoehtoisesti kaikkien osien mitoista voidaan tehdä huomautus alueelle 7. (ks. 7.5)

Esim.

- . — 6 opetuskuvaa : vär. ; 60 x 98 cm tai pienempi
- . — 1 kartta 365 lehdellä : vär. ; lehdet 60 x 90 cm tai pienempiä
- . — 1 kartta 25 lehdellä : vär. ; lehdet 90 x 50 cm tai pienempiä, taitettuina kansiin 25 x 16 cm

5.3.2 Vanhojen monografioiden bibliografinen koko ja mitat

5.3.2.1 Bibliografinen koko merkitään luettelointyksikön valitseman standardin mukaan, esim. 1°, 2°, 4°, 8°, 12° jne.

Jos arkkivihkot on koottu puoliarkeista tai muunlaisista arkin osista tai jos vihkot on koottu useammasta kuin yhdestä arkista, tämä voidaan merkitä kaarisulkeisiin bibliografisen koon jälkeen tai kollaatiomerkin­töön.

Esim.

; 2° (6 arkkia)

Avo- tai puoliarkkijulkaisu voidaan merkitä joko vastaavalla termillä vailla kokomerkin­töä tai 1 lehtenä, jota seuraa kokomerkin­tö.

Esim.

1 avoarkkijulkaisu

tai

1 lehti ; 1°

1 puoliarkki

tai

1 lehti ; 1/2°

Jos on varmaa, että kuvailtava julkaisu on kustantajan standardisidoksessa tai kustantajan suojakansissa, voidaan julkaisun mitat merkitä alueelle 5. Sidotun julkaisun selän korkeus tai nidotun julkaisun korkeus merkitään kaarisulkeisiin bibliografisen koon jälkeen, pyöristettynä seuraavaan täyteen senttimetriin.

Esim.

; 4° (18 cm, kustantajan kannot)

Toim. huom.: Kvarttokokoinen julkaisu kustantajan kansissa, korkeus 17,2 cm

; 12° (14 cm, kustantajan sidos)

Muissa tapauksissa mittoja käsitellään kappalekohtaisena tietona ja ne voidaan merkitä muun asiaankuuluvan tiedon yhteyteen alueelle 7.

Esim.

Kappaletta x kokoelmassa y on leikattu alhaalta, korkeus 17,2 cm.

Kun teksti on painettu paperin pidemmän reunan mukaisesti, voidaan bibliografisen koon jälkeen merkitä kaarisulkeisiin "poikittainen"/ "poikittais-".

Esim.

; 4° (poikittainen)

; 2° (poikittaisfolio)

5.3.2.2 Kun julkaisun mitat tai muoto ovat poikkeuksellisia, voidaan tieto merkitä alueelle 7.

5.3.2.3 Kun bibliografista kokoa ei voida määrittellä, merkitään oletettu koko kysymysmerkillä varustettuna alueelle 5. Mitat selityksineen voidaan myös merkitä alueelle 7.

Esim.

; 48° (?)

Alueella 7: Arkkivihkot 8-lehtisiä, mitat 4 x 3 cm, leikkaamaton.

5.3.2.4 Kun moniniteisen monografiajulkaisun niteiden bibliografinen koko vaihtelee, eri koot merkitään toistamalla fyysisen kuvailun aluetta, mikäli kokomerkin­töjä pidetään luettelon käyttäjien kannalta tarpeellisena. Jos kuvailtava julkaisu on kustantajan standardisidoksessa tai suojakansissa, voidaan mitat merkitä. Mikäli kaikkien niteiden bibliografinen koko on sama, merkitään vain pienimmän ja suurimman niteen mitat senttimetreinä.

Yksittäisten osien bibliografinen koko ja/tai mitat voidaan merkitä alueelle 7, osan tasolle (katso Liite A) tai sisältöhuomautukseen (katso 7.7).

Esim.

; 4 nid. ; 4° (18 cm, kustantajan sidos)

. – 3 nid. ; 8° (16 cm, kustantajan sidos)

Alueella 7: Niteet 1-4 ovat 4° (18 cm); niteet 5-7 ovat 8° (16 cm)

Toim. huom.: 7-niteinen sarja, niteiden mitat ja bibliografisen koko vaihtelevat.

; 2° (33-37 cm, kustantajan sidos)